

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 117/2023-14

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho (sudca spravodajca), zo sudkyne Jany Laššákovéj a sudcu Petra Molnára v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], Poľská republika, t. č. vo väzbe v Ústave na výkon väzby a Ústave na výkon trestu odňatia slobody [REDAKOVANÉ], zastúpeného obchodnou spoločnosťou advokátska kancelária čipák & partners s. r. o., Vazovova 6838/9B, Bratislava, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Ing. Branislav Čipák, proti uzneseniu Špecializovaného trestného súdu Pezinok č. k. 2 T 1/2022 z 18. novembra 2022 a proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 2 Tostš 20/2022 z 29. novembra 2022 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 20. decembra 2022 domáha vyslovenia porušenia čl. 17 ods. 2 a 5, čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj čl. 5 ods. 4 a čl. 6 ods. 1 a 3 písm. c) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uzneseniami Špecializovaného trestného súdu Pezinok (ďalej len „špecializovaný súd“) č. k. 2 T 1/2022 z 18. novembra 2022 a Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) č. k. 2 Tostš 20/2022 z 29. novembra 2022. Požaduje ďalej, aby boli uznesenia špecializovaného súdu a najvyššieho súdu zrušené, najvyššiemu súdu prikázané bezodkladne ho prepustiť z väzby. Domáha sa tiež priznania finančného zadost'učinenia v sume 5 000 eur spoločne a nerozdielne od špecializovaného súdu a najvyššieho súdu do dvoch mesiacov od právoplatnosti, ako aj náhrady trov konania spoločne a nerozdielne od špecializovaného súdu a najvyššieho súdu do dvoch mesiacov od právoplatnosti.

2. Z ústavnej sťažnosti a pripojených listinných dôkazov vyplýva nasledovný skutkový stav veci:

3. Sťažovateľ bol zadržaný 2. novembra 2021, keď mu bolo zároveň vyšetrovateľom vznesené obvinenie zo zločinu založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296

Trestného zákona, ako aj z obzvlášť závažného zločinu nedovolenaj výroby omamných a psychotropných látok, jedov a prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. a) a d), ods. 2 písm. c) a ods. 4 písm. c) s poukazom na § 138 písm. b) Trestného zákona, a to na skutkovom základe uvedenom vo výroku uznesenia o vznesení obvinenia.

4. Uznesením sudcu pre prípravné konanie špecializovaného súdu č. k. 2 Tp 67/2021 z 5. novembra 2021 v spojení s uznesením najvyššieho súdu č. k. 3 Tost 68/2021 z 24. novembra 2021 bol sťažovateľ vzatý do väzby z dôvodov podľa § 71 ods. 1 písm. a), b) a c) Trestného poriadku s tým, že väzba začala plynúť od 2. novembra 2021.

5. Prokurátor 4. marca 2022 podal na sťažovateľa obžalobu.

6. Uznesením špecializovaného súdu č. k. 2 T 1/2022 zo 16. marca 2022 bol sťažovateľ z väzby prepustený, ale na základe sťažnosti prokurátora uznesením najvyššieho súdu č. k. 2 Tostš 7/2022 z 31. marca 2022 bolo uznesenie špecializovaného súdu zrušené a sťažovateľ bol ponechaný naďalej vo väzbe z dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Pritom špecializovaný súd uviedol, že: „Pri skúmaní konkrétnych dôvodov väzby podľa §-u 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku súd zohľadnil aj ako bolo rozhodnuté o väzbe ďalších obvinených osôb, na ktoré podal prokurátor dňa 04.03.2022 obžalobu. V tomto prípade považuje súd za rozhodujúce ako sa vysporiadal s dôvodmi väzby u obvineného [REDAKOVANÉ] sudca pre prípravné konanie ŠTS v uznesení z 01.02.2022, ako aj Najvyšší súd SR v uznesení sp. zn. 3tostš/4/2022 z 02.03.2022. Závery o pominutí dôvodov väzby podľa §-u 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku u tohto obvineného sú aplikovateľné aj na obvinených [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ]... Z doposiaľ vykonaného dokazovania je zrejmé, že daná zločinecká skupina, pre ktorú mali byť obvinení činní, je rozložená, jej vedúci predstavitelia a tiež niektoré osoby s postavením na nižších úrovniach sa nachádzajú vo väzbe alebo už vo výkone trestu odňatia slobody. Je tiež rozkrytá činnosť, ktorej sa mala táto skupina dopúšťať. Obvinení majú významne zníženú možnosť vrátiť sa do prostredia, v rámci ktorého malo prichádzať k páchaniu trestnej činnosti. Možnosť pokračovania v trestnej činnosti obvinenými tak zostáva už len v hypotetickej rovine, a to zvlášť z dôvodu, že nie je podložená žiadnymi konkrétnymi skutočnosťami.“

7. Sťažovateľ 26. mája 2022 požiadal o prepustenie z väzby. Aj v tomto prípade uznesením špecializovaného súdu č. k. 2 T 1/2022 zo 16. júna 2022 bolo jeho žiadosti vyhovené, avšak následným uznesením najvyššieho súdu č. k. 2 Tostš 15/2022 zo 6. júla 2022 bolo uznesenie špecializovaného súdu zrušené s tým, že naďalej existuje väzobný dôvod podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Pritom špecializovaný súd uviedol, že: „Súd následne skúmal existenciu výnimočných okolností prípadu, ktoré by umožňovali nahradiť väzbu. Skutočnosť, že zločinecká skupina, pre ktorú mali byť obžalovaní činní, je rozložená a doba, ktorá uplynula od spáchania žalovaných skutkov (podľa skutkovej vety obžaloby sa posledné skutky mali stať v roku 2019), sú podľa názoru súdu takými výnimočnými okolnosťami, ktoré umožňujú nahradiť väzbu obžalovaných... Pri teste proporcionality súd dospel k záveru, že ďalšie obmedzovanie osobnej slobody obžalovaných nemôže prevažovať nad záujmom spoločnosti na riadnom a včasnom dokazovaní rozsiahlej trestnej činnosti. Nahradenie väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka za súčasného nariadenia kontroly technickými prostriedkami na určenie polohy

kontrolovanej osoby v podstate znemožní obžalovaným vzájomne sa fyzicky kontaktovať a prípadne aj znovu sa pokúsiť o páchanie trestnej činnosti rovnakého druhu. “

8. Ďalšiu žiadosť o prepustenie z väzby podal sťažovateľ 4. novembra 2022.

9. Uznesením špecializovaného súdu č. k. 2 T 1/2022 z 18. novembra 2022 bola žiadosť o prepustenie z väzby zamietnutá a rovnako bola zamietnutá aj žiadosť o nahradenie väzby písomným sľubom, resp. dohľadom probačného a mediačného úradníka.

10. Podľa konštatovania špecializovaného súdu sťažovateľ v podanej žiadosti v podstate uviedol, že dôkazná situácia v danom štádiu konania je značne oslabená a zakladá sa výlučne na nekonzistentných výpovediach svedka [REDAKOVANÉ], ktorý klame. Skutok, ktorý sa mu kladie za vinu, nespadá pod výpoveď svedka [REDAKOVANÉ]. Sťažovateľ argumentoval aj dĺžkou väzby, pričom zároveň navrhol väzbu nahradiť písomným sľubom a dohľadom probačného a mediačného úradníka.

11. Podľa názoru špecializovaného súdu najvyšší súd vo svojom uznesení č. k. 2 Tostš 15/2022 zo 6. júla 2022 (teda pri poslednom rozhodovaní o väzbe sťažovateľa) skonštatoval existenciu formálnych a materiálnych dôvodov väzby a pomerne rozsiahlo (na 36 stranách) zdôvodňoval nielen existenciu dôvodnej obavy z pokračovania v páchaní trestnej činnosti, ale dôsledne sa tiež vysporiadal s dôvodmi, pre ktoré nie je možné väzbu sťažovateľa nahradiť žiadnym zo zákonných inštitútov (pričom podrobne rozviedol úvahy o absencii výnimočných okolností pri trestnom stíhaní sťažovateľa pre obzvlášť závažný zločin). Od posledného rozhodnutia najvyššieho súdu sa žiadnym spôsobom nezmenili okolnosti, ktorých posudzovanie a hodnotenie má význam pri rozhodovaní o dôvodoch väzby sťažovateľa. Bolo vykonané hlavné pojednávanie v termínoch určených na 9. august 2022, 10. august 2022, 22. august 2022, 23. august 2022, 12. september 2022, 13. september 2022, 12. október 2022, 13. október 2022 a tiež 1. november 2022, pričom sa vykonávalo dokazovanie navrhované procesnými stranami a špecializovaný súd sám z úradnej povinnosti nezistil dôvody na zmenu rozhodnutia o väzbe sťažovateľa. Na hlavnom pojednávaní vypovedali aj svedkovia [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ]. Ani po ich výsluchoch nie je možné konštatovať, že by došlo k zmene dôkaznej situácie a že by pominulo podozrenie zo spáchania skutku, pre ktorý bola podaná na sťažovateľa obžaloba, pričom tento skutok má znaky trestného činu a mal ho spáchať sťažovateľ. Obaja svedkovia potvrdili aj na hlavnom pojednávaní účasť sťažovateľa na žalovanej trestnej činnosti. Sťažovateľ neuviedol v žiadosti žiadnu takú skutočnosť, ktorá by nebola špecializovanému súdu známa v doterajšom procese rozhodovania o jeho väzbe. Vzhľadom na to treba zotrvať na závere, že aj naďalej sú zistené také konkrétne skutočnosti, ktoré odôvodňujú obavu z toho, že by sťažovateľ vzhľadom na jeho osobu, zistené osobné pomery a najmä vzhľadom na okolnosti prípadu mohol po prepustení na slobodu pokračovať v trestnej činnosti. Pokiaľ ide o namietanú dĺžku trvania väzby, túto možno vzhľadom na druh, charakter a závažnosť trestnej činnosti považovať za primeranú a zároveň súladnú s ustanovením § 76 ods. 6 písm. c) Trestného poriadku. Ani v tomto štádiu trestného konania neboli zistené žiadne výnimočné okolnosti, ktoré tvoria nevyhnutný podklad nahradenia väzby v prípade stíhania pre obzvlášť závažný zločin. Relatívne rozsiahle zdôvodnenie nesplnenia týchto podmienok uviedol už najvyšší súd.

12. Proti uzneseniu špecializovaného súdu č. k. 2 T 1/2022 z 18. novembra 2022 sťažovateľ podal prostredníctvom obhajcu ako riadny opravný prostriedok sťažnosť z 18. novembra 2022.

13. Podľa názoru sťažovateľa špecializovaný súd iba odkázal na posledné uznesenie najvyššieho súdu, konštatoval, že na vykonaných hlavných pojednávaniach nezistil dôvody na zmenu rozhodnutia o väzbe sťažovateľa, vo všeobecnosti uviedol, že ani po výsluchoch svedkov [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] nie je možné konštatovať zmenu dôkaznej situácie a pominutie podozrenia, že skutok, pre ktorý bola podaná obžaloba, má znaky trestného činu a mal ho spáchať sťažovateľ (pričom nie je zrejmé, z čoho špecializovaný súd vychádzal, keď ustálil tento názor), a napokon sťažovateľ nemal uviesť žiadnu takú skutočnosť, ktorá by špecializovanému súdu nebola známa v doterajšom priebehu konania.

14. Ďalej sťažovateľ považuje za podstatné, že špecializovaný súd uznesením z 20. júna 2022 jeho väzbu nahradil prijatím kaucie vo výške 100 000 eur, čo aj náležite odôvodnil objektívnymi okolnosťami. Je nepochopiteľné, ako mohol špecializovaný súd takto „zmeniť“ názor, a to bez toho, aby sa oprel o uvedenie konkrétnych dôvodov, pre ktoré sa odchýlil od názoru vysloveného v uznesení z 20. júna 2022. Jeho terajšie závery sú nanajvýš nekonkrétne, všeobecné a vo vzťahu ku skoršiemu právnenému názoru aj protichodné. Podľa názoru sťažovateľa špecializovaný súd je „samostatnou jednotkou“ a je povolaný na to, aby prijímal vlastné rozhodnutia a neodvolával sa na rozhodnutia iných súdov, ktoré vyjadria iný právny názor. Za prijatým právnym názorom je potrebné si stáť, keďže vychádzal z niečoho, čo sa podľa vlastného tvrdenia špecializovaného súdu odvtedy nezmenilo. Je preto nelogické, aby bol na podklade toho istého skutkového a právneho základu prijatý rozdielny výsledok bez bližšieho odôvodnenia.

15. Obavu z pokračovania v trestnej činnosti považuje sťažovateľ za nelogickú, keďže k jej páchaniu malo dochádzať v neznámom časovom období po roku 2017, pričom nie je zrejmé, či sťažovateľ vôbec nejakú trestnú činnosť pred obmedzením osobnej slobody páchal, a to hoci aj dva roky pred zadržaním.

16. Čo sa týka argumentácie špecializovaného súdu odkazujúcej na stíhanie za obzvlášť závažný zločin, keď sa orgány činné v trestnom konaní rozhodli umelo nadkvalifikovať domnelú trestnú činnosť sťažovateľa (o ktorej sa dozvedeli až po zadržaní ostatných členov imaginárnej skupiny a sťažovateľa si všimli až následne po asi šiestich mesiacoch), museli samozrejme pri časovom určení vychádzať z ničoho a rovnako tak aj pri určení množstva. Pri zaradení do zločineckej skupiny nielenže vychádzali z ničoho, ale navyše išli proti všetkým tvrdeniam a dôkazom, podľa ktorých žiadna zločinecká skupina neexistovala.

17. Uznesenie špecializovaného súdu považuje sťažovateľ za nepreskúmateľné okrem iného aj pre jeho neurčitosť vo vzťahu k jeho osobe. Špecializovaný súd sa nevysporiadal so všetkými okolnosťami potrebnými pre spravodlivé rozhodnutie a nedostatočne sa vysporiadal s argumentáciou obhajoby, keď nedal odpovede a argumenty vo vzťahu k mnohým skutočnostiam a rozporom vo výpovediach, na ktoré sťažovateľ poukazoval v žiadosti o prepustenie z väzby. Chýbajú podstatné náležitosti špecifikované v ustanovení § 176 Trestného poriadku, keď odôvodnenie spočíva v strohej prezentácii záverov uznesenia najvyššieho súdu, čo ale nezodpovedá požiadavke zákona. Aj keď najvyšší súd vo svojich predchádzajúcich uzneseniach opakovane zrušil uznesenia špecializovaného súdu (ktorý spočiatku žiadostiam sťažovateľa o prepustenie z väzby vyhovel), neznamená to, že by mal špecializovaný súd stratiť svoj právny názor. Podstatná je pritom aj skutočnosť, že na hlavných pojednávaniach vykonané dokazovanie preukázalo skutočnosti tvrdené sťažovateľom od samotného počiatku, teda to, že voči nemu nejstávajú priame,

ale ani nepriame dôkazy, keď svedkovia účelovo a naučene klamú (dokonca ešte aj zle, keďže si v dôležitých otázkach a mnohých častiach odporujú). Ani jeden z dosiaľ vypočutých svedkov nielenže sťažovateľa nepozná, ale ho ani nespojil so žiadnou trestnou činnosťou. Zároveň ide po väčšine o osoby sťažovateľovi neznáme, hoci podľa názoru orgánov činných v trestnom konaní mal sťažovateľ tieto osoby riadiť a zadávať im pokyny, čo je nezmysel. Najdôležitejšia je skutočnosť, že žiaden svedok, ale ani žiaden iný dôkaz nepodporil tvrdenia svedkov [REDACTED], [REDACTED] a [REDACTED], ktoré sú navyše rozporuplné a nekonzistentné.

18. Na základe uvedeného považuje sťažovateľ odôvodnenie uznesenia špecializovaného súdu za povrchné, formálne, všeobecné, nedostatočné a ústavne nezlučiteľné, a to bez uvedenia konkrétnych skutočností.

19. Uznesením najvyššieho súdu č. k. 2 Tostš 20/2022 z 29. novembra 2022 (ktoré bolo podľa rukou písanej poznámky zrejme obhajcom sťažovateľa prevzaté 8. decembra 2022) bola sťažnosť podaná sťažovateľom proti uzneseniu špecializovaného súdu č. k. 2 T 1/2022 z 18. novembra 2022 zamietnutá podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, a rovnako tak podľa § 81 ods. 1 Trestného poriadku bola zamietnutá aj žiadosť sťažovateľa o nahradenie väzby peňažnou zárukou ponúkanou [REDACTED] [REDACTED].

20. Podľa názoru najvyššieho súdu sťažnosť nie je dôvodná a neboli zistené ani dôvody na nahradenie väzby.

21. Najvyšší súd je i naďalej toho názoru, že aj v súčasnom štádiu konania (v zhode s názorom špecializovaného súdu) sú splnené materiálne, ako aj formálne podmienky väzby. Vec je v štádiu pred vyhlásením rozhodnutia a možno konštatovať, že zistené skutočnosti nasvedčujú tomu, že skutky vymedzené v obžalobe aj vo vzťahu k sťažovateľovi boli spáchané, majú znaky trestných činov a je dôvod na podozrenie, že skutky spáchal aj sťažovateľ. Uvedené najvyšší súd konštatuje pre účely posudzovania dôvodnosti podozrenia z trestnej činnosti pri rozhodovaní o väzbe, plne pritom rešpektujúc zásadu prezumpcie neviny.

22. Podľa obžaloby mal sťažovateľ patriť medzi osoby, ktoré zabezpečovali tabletky Cirrus v Poľskej republike. Sťažovateľ trestnú činnosť popiera a k jeho trestnej činnosti vypovedali (okrem iných) aj svedkovia [REDACTED], [REDACTED] a [REDACTED], pričom námietky sťažovateľa uvedené v sťažnosti (týkajúce sa vykonaných dôkazov) budú predmetom konečného hodnotenia dôkazov. Sťažovateľ namieta, že žiaden zo svedkov a ani žiaden iný dôkaz nepodporili tvrdenia svedkov, pričom tieto výpovede sú podľa sťažovateľa rozporuplné a nekonzistentné. Najvyšší súd, a to práve vzhľadom na výpovede svedkov [REDACTED], [REDACTED] a [REDACTED], považuje dôvodnosť trestného stíhania sťažovateľa za opodstatnenú a zabezpečené dôkazy za spôsobilé dostatočne odôvodniť existenciu podozrenia z konania kladeného sťažovateľovi za vinu. Treba tiež opakovať, že z hľadiska dôvodnosti existencie podozrenia nie je podstatný počet svedkov, ale charakter a význam ich výpovedí a rovnako aj okolnosti veci vrátane povahy samotnej trestnej činnosti a postavenia sťažovateľa v nej. Bude však úlohou špecializovaného súdu v ďalšom konaní pri konečnom rozhodovaní dôsledne zhodnotiť všetky skutočnosti vzťahujúce sa na rozhodnutie o vine či nevine, ako aj na naplnenie znakov konkrétnych trestných činov.

23. Čo sa týka dôvodov väzby, u sťažovateľa naďalej pretrváva preventívny väzobný dôvod, teda dôvodná obava, že v trestnej činnosti by v prípade jeho prepustenia na slobodu mohol pokračovať

(pri súčasnom zistení, že väzbu nie je možné nahradiť žiadnou z do úvahy prichádzajúcich alternatív). Väzba je zaisťovacím inštitútom slúžiacim na to, aby sa dosiahol účel trestného konania. Rozhodovanie o nej je vždy smerované len do roviny pravdepodobnosti (nie teda absolútnej istoty týkajúcej sa následkov, ktoré by v prípade prepustenia na slobodu mohli nastať). Aj pri súčasnom skúmaní dôvodov väzby jestvuje naďalej obava, že by mohlo dôjsť k naplneniu väzobného dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Treba tu zopakovať, že sťažovateľ spolu s ďalšími obžalovanými mal participovať na rozsiahlej drogovej trestnej činnosti premyslene, dlhodobo, cielene a organizovane so zisťným motívom a v nie nemalom rozsahu. Drogová trestná činnosť, ktorá mala byť páchaná aj sťažovateľom, je rozsiahla, sofistikovaná, bola zabehnutá, mala svoj systém a z hľadiska spoločenského dosahu a rozsahu bola výrazne nebezpečná. Vzhľadom na vysokú ziskovosť je predpoklad, že mala slúžiť ako zdroj finančných prostriedkov pre sťažovateľa. Je pravda, že sťažovateľ nebol členom zločineckej skupiny, ale osobou, ktorá mala byť činná pre zločineckú skupinu. Samotné rozloženie skupiny nevyklučuje nebezpečenstvo pokračovania v trestnej činnosti, pretože drogová trestná činnosť mala byť páchaná aj individuálne a aj osobami, ktoré sú nahraditeľné nástupcami či inými dodávateľmi (mutatis mutandis I. ÚS 351/2022). Tieto skutočnosti sa ani po vykonaní dokazovania nezmenili a pri komplexnom hodnotení nasvedčujú obave z možného pokračovania sťažovateľa v páchaní trestnej činnosti a jeho väzbu v celom rozsahu odôvodňujú.

24. Pokiaľ ide o dĺžku doterajšieho trvania väzby sťažovateľa, plne rešpektujúc zásadu primeranosti a proporcionality, kedy väzba musí byť úmerná všetkým podmienkam, možno poukázať na to, že sťažovateľovi začala plynúť väzba od 2. novembra 2021 a je vo väzbe viac ako rok, pričom za uvedené obdobie bolo vykonané aj dokazovanie pred špecializovaným súdom. Pri trestnej sadzbe trestných činov kladených sťažovateľovi za vinu a pri hroziacom treste (v prípade uznania viny) celková lehota trvania väzby rozhodne nie je neprimeraná.

25. Sťažovateľ namietal, že uznesenie špecializovaného súdu nie je riadne odôvodnené a preskúmateľné. Špecializovaný trestný súd odôvodnil svoje uznesenie stroho, avšak vecne. Z jeho odôvodnenia možno zistiť podstatné dôvody, ktoré ho viedli k zamietnutiu žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby. Keďže uznesenia špecializovaného súdu a najvyššieho súdu tvoria jednotu, najvyšší súd po doplnení skutočností, ktoré považoval za dôležité, ani túto sťažnostnú námietku nevyhodnotil ako relevantnú.

26. V súvislosti s požiadavkou sťažovateľa nahradiť jeho väzbu miernejším obmedzením treba poukázať na ustanovenie § 81 ods. 1 Trestného poriadku, podľa ktorého ak je obvinený stíhaný pre obzvlášť závažný zločin, peňažnú záruku možno prijať, len ak to odôvodňujú výnimočné okolnosti prípadu. Najvyšší súd sa zaoberal možnosťou nahradenia väzby sťažovateľa jednak ponúkanou peňažnou zárukou, ako aj nariadením dohľadu probačného a mediačného úradníka a ponúkaným písomným sľubom, pričom dospel k záveru, že väzbu sťažovateľa v tomto štádiu konania nie je možné nahradiť. Najvyšší súd vo svojom predchádzajúcom uznesení podrobne odôvodnil nemožnosť nahradenia väzby sťažovateľa a k rovnakému záveru dospel aj teraz. Treba poukázať na to, že voči sťažovateľovi sa vedie trestné stíhanie pre skutok právne kvalifikovaný ako obzvlášť závažný zločin, pri ktorom je možné nahradiť väzbu len vtedy, ak to odôvodňujú výnimočné okolnosti prípadu. Existenciu žiadnych takýchto okolností však najvyšší súd nezistil.

II. Argumentácia sťažovateľa

27. Uznesenie najvyššieho súdu v žiadnom smere nevysvetľuje, v čom majú spočívať dôvody na ďalšie pokračovanie väzby sťažovateľa. Absentujú v ňom akékoľvek vysvetlenia konkrétnych skutočností odôvodňujúcich obavu z pokračovania v páchaní trestnej činnosti, a to rovnako tak, ako v uznesení špecializovaného súdu. Pritom nemožno opomenúť, že tak osoba sťažovateľa, ako aj jeho rodinné pomery sú od začatia trestného stíhania rovnaké.

28. Sťažovateľovi je známa rozhodovacia prax ústavného súdu, ktorý už vo viacerých rozhodnutiach zdôraznil, že jeho právomoc vo väzobných veciach predpokladá výlučne skúmanie toho, či sa v konaní pred väzobnými súdmi dodržali ústavnoprocenčné princípy takého obmedzenia osobnej slobody, akým je väzba (I. ÚS 147/09, II. ÚS 94/2012).

29. Najvyšší súd sa nevysporiadal so žiadnou z námietok sťažovateľa, pretože v podstate len odkázal na odôvodnenie uznesenia špecializovaného súdu, ktoré však v konkrétnej rovine ani neexistuje. Sťažovateľovi nebola daná odpoveď vo vzťahu k dôvodom pokračovacej väzby v pokročilom štádiu konania, čo znamená porušenie čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj čl. 6 ods. 1 dohovoru.

30. V ďalšom sťažovateľ uvádza skutočnosti deklarované svedkami [REDAKOVANÉ] na hlavnom pojednávaní 13. októbra 2022, [REDAKOVANÉ] na hlavnom pojednávaní 12. októbra 2022, [REDAKOVANÉ] na hlavnom pojednávaní 12. októbra 2022 a [REDAKOVANÉ] vo výpovedi z 24. augusta 2022. Podľa názoru sťažovateľa pri hodnotení takýchto výpovedí (berúc do úvahy skutočnosť, že sú to jediné a izolované výpovede) všeobecný súd musí zväziť všetky okolnosti jednotlivo aj súhrnne, teda má skúmať, či je výpoveď logická, či sa neodchýľuje od predchádzajúcej výpovede, ale najmä to, ak je výpoveď toho-ktorého svedka v rozpore vo viacerých častiach s ostatnými svedeckými výpoveďami.

31. Všeobecné súdy opakovane stavajú svoje závery na svedeckých výpovediach vybraných svedkov, avšak bez toho, aby konkrétne poukázali na relevantné skutočnosti, ktoré odôvodňujú väzobné stíhanie sťažovateľa. Pritom vykonané dokazovanie nepodporuje výpovede svedkov smerujúce k usvedčeniu sťažovateľa ako páchatel'a trestnej činnosti.

32. Sťažovateľ namieta porušenie práva na obhajobu, keďže do dnešného dňa nevie, voči čomu sa má brániť. Konštatuje, že ide o drogovú trestnú činnosť bez drog, čo je len ťažko mysliteľné.

33. Na základe dosiaľ uvedeného je sťažovateľ toho názoru, že všeobecné súdy postupovali svojvoľne. Najvyšší súd aplikoval tento postup s vedomím, že nezáleží na tom, ako dlho bude trvať väzba sťažovateľa, pretože rozhodovať bude vždy rovnako. Sťažovateľ teda môže napríklad aj žiadať o prepustenie na slobodu koľko chce, avšak dostane vždy rovnakú odpoveď, a to zakaždým to isté rozhodnutie, ktorého vyhotovenie si všeobecný súd uľahčí tak, že opíše alebo skopíruje predchádzajúce rozhodnutie, v ktorom len aktuálne upraví údaje o prípadnej žiadosti a podanej sťažnosti, resp. upraví poradie odsekov alebo viet. Toto konštatovanie sťažovateľa vystihuje stav, do akého sa dostalo tak rozhodovanie o väzbe, ako aj dokazovanie vo veci samej.

34. Takéto dlhotrvajúce konanie súdu vo väzobnej trestnej veci nemožno prijať s pochopením a ani z ústavného hľadiska akceptovať, pretože ním dochádza k zneváženiu a popretiu významu práva sťažovateľa na osobnú slobodu podľa čl. 5 ods. 1 dohovoru a čl. 17 ods. 5 ústavy.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

35. Ústavný súd ústavnú sťažnosť predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a zisťoval, či ústavná sťažnosť obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde), osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

III.1. K namietanému porušeniu označených práv napadnutým uznesením špecializovaným trestným súdom:

36. Na rozhodnutie o tej časti ústavnej sťažnosti, ktorá pre porušenie čl. 17 ods. 2 a 5, čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 3 ústavy, ako aj čl. 5 ods. 4 a čl. 6 ods. 1 a 3 písm. c) dohovoru smeruje proti uzneseniu špecializovaného súdu č. k. 2 T 1/2022 z 18. novembra 2022, nie je daná právomoc ústavného súdu.

37. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práva alebo slobôd, alebo ľudských práva a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

38. Podľa § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde ak o ochrane základných práv a slobôd sťažovateľa vo veci, ktorej sa ústavná sťažnosť týka, je príslušný rozhodovať iný súd, ústavný súd uznesením ústavnú sťažnosť odmietne pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

39. Proti uzneseniu špecializovaného súdu č. k. 2 T 1/2022 z 18. novembra 2022 bola prípustná sťažnosť ako riadny opravný prostriedok, v dôsledku čoho právomoc poskytnúť ochranu označeným právam sťažovateľa podľa ústavy a dohovoru mal najvyšší súd v rámci opravného konania. Tým je zároveň v danom štádiu konania vylúčená právomoc ústavného súdu. Treba tiež poznamenať, že sťažovateľ možnosť podania sťažnosti ako riadneho opravného prostriedku proti uzneseniu špecializovaného súdu aj využil.

III.2. K namietanému porušeniu označených práv napadnutým uznesením najvyššieho súdu:

40. Odlišná je situácia vo vzťahu k namietanému porušeniu čl. 17 ods. 2 a 5, čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 3 ústavy, ako aj čl. 5 ods. 4 a čl. 6 ods. 1 a 3 písm. c) dohovoru uznesením najvyššieho súdu č. k. 2 Tostš 20/2022 z 29. novembra 2022. Túto časť ústavnej sťažnosti treba považovať za zjavne neopodstatnenú.

41. O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo

slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

42. Podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie vecí všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (mutatis mutandis I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06).

43. Podľa názoru ústavného súdu nie je možné sa s námietkami sťažovateľa stotožniť.

44. Najvyšší súd v podrobnom odôvodnení uznesenia o zamietnutí sťažnosti podanej sťažovateľom proti uzneseniu špecializovaného súdu jasným a zrozumiteľným spôsobom vysvetlil dôvody, pre ktoré aj on považoval ďalšie trvanie väzby sťažovateľa za dôvodné (pozri body 20 až 26). Použitá argumentácia najvyššieho súdu nie je arbitrárna, ale ani zjavne neodôvodnená.

45. Ústavný súd v súvislosti s námietkou sťažovateľa poukazujúcou na ním tvrdený podstatný obsah výpovedí svedkov [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] (pozri bod 30) považuje za potrebné osobitne podotknúť, že konečné hodnotenie týchto výpovedí bude podľa názoru najvyššieho súdu predmetom rozhodovania v merite veci (pozri bod 22). Tento záver najvyššieho súdu týkajúci sa hodnotenia svedeckých výpovedí napáda sťažovateľ práve s poukazom na ich údajný konkrétny obsah, ktorý zrejme má mať podľa jeho názoru už aj pre účely rozhodovania o väzbe podstatný význam z hľadiska materiálnej podmienky väzby spočívajúcej v existencii dôvodného podozrenia, že sťažovateľ spáchal skutok uvedený v obžalobe. Vzhľadom na takto konštruovanú námietku by sa javilo ako logické, aby sťažovateľ vo vlastnom záujme svedecké výpovede (na ktoré poukazuje) ústavnému súdu predložil ako dôkazy. To sa však nestalo. Za tohto stavu vôbec neprichádzala do úvahy možnosť, aby ústavný súd z dôkazov, ktoré mu sťažovateľ poskytol, mohol si utvoriť (odlišný) obraz o splnení (nesplnení) uvedenej materiálnej podmienky väzby.

46. Obdobne sťažovateľ nepredložil ústavnému súdu ani prvé dve uznesenia špecializovaného súdu, ktorými bol prepustený z väzby, a rovnako tak ani následné uznesenia najvyššieho súdu, ktorými tento pre sťažovateľa priaznivé verdikty špecializovaného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie s vysloveným právnym názorom. Pritom zároveň sťažovateľ špecializovanému súdu vyčíta, že svoj vlastný právny názor nebránil v rámci uznesenia z 18. novembra 2022 a bez akéhokoľvek vysvetlenia prevzal závery najvyššieho súdu. Uvedený prístup sťažovateľa vyvoláva dojem, ako keby tento neakceptoval zákonný príkaz, podľa ktorého je špecializovaný súd viazaný právnym názorom najvyššieho súdu vysloveným v rámci rozhodovania o riadnom opravnom prostriedku. Práve naopak, sťažovateľ priamo špecializovanému súdu vyčíta, že sa zákonným príkazom riadil, čo je celkom zrejme z ústavnoprávneho hľadiska neudržateľné a neakceptovateľné.

47. Pokiaľ sťažovateľ namieta porušenie práva na obhajobu spočívajúce v tom, že doteraz nevie, voči čomu sa má brániť (pozri bod 32), ide o námietku, ktorá zrejme je relevantná vo vzťahu k meritu veci, teda k rozhodovaniu o vine či nevine sťažovateľa, keďže tam sa vyrieši otázka, či „*ide o drogovú trestnú činnosť bez drog alebo s drogami*“. Preto je táto námietka v danom štádiu konania irelevantná.

48. Ďalšia námietka poukazuje na beznádejnosť situácie sťažovateľa, keď podľa vlastného názoru nemá žiadnu šancu na to, aby všeobecné súdy ho prepustili z väzby, ale ani na to, aby svoje rozhodnutie náležite odôvodnili (pozri bod 33).

49. Ústavný súd poznamenáva, že námietka je formulovaná v publicistickom štýle, pričom (ako to už bolo uvedené) najvyšší súd nepostupoval svojvoľne a závery, ku ktorým dospel, dostatočným spôsobom zdôvodnil.

50. Sťažovateľ napokon namieta, že dlhotrvajúce konanie vo väzobnej veci nemožno prijať s pochopením a ani z ústavného hľadiska nie je akceptovateľné, keďže tak dochádza k popretiu významu jeho práva na osobnú slobodu (pozri bod 34).

51. Z použitých formulácií nie je jasné, či sťažovateľ pod „*dlhotrvajúcim konaním vo väzobnej trestnej veci*“ má na mysli samotné trestné stíhanie (konanie vo veci samej) alebo rozhodovanie o jeho žiadosti o prepustenie z väzby zo 4. novembra 2022.

52. Pokiaľ má sťažovateľ na mysli príliš dlhé trvanie samotného trestného stíhania, treba uviesť, že žiadne konkrétne námietky, z ktorých by vyplývalo, že sa vo veci samej nepostupuje s osobitnou starostlivosťou a urýchlením, neuvádza. Ak má ísť o rozhodovanie o jeho žiadosti o prepustenie z väzby zo 4. novembra 2022, ani v tomto smere žiadne konkrétne prieskumy pri postupoch a rozhodovaniach špecializovaného súdu a najvyššieho súdu neuvádza. Možno tiež poukázať na to, že od podania žiadosti (4. novembra 2022) do doručenia uznesenia najvyššieho súdu (8. decembra 2022) uplynulo 34 dní, čo pri konaní v dvoch stupňoch treba z hľadiska rýchlosti konania považovať za ústavne akceptovateľné.

53. Namietané porušenie čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 3 ústavy, ako aj čl. 6 ods. 1 a 3 písm. c) dohovoru najvyšším súdom treba považovať za zjavne neopodstatnené aj z iného dôvodu. Ústavná sťažnosť smeruje proti rozhodovaniu o žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby. Týka sa teda konania o väzbe. Označené ustanovenia sú *ratione materiae* súčasťou konania a rozhodovania vo veci samej. V prípade rozhodovania o väzbe práva vyplývajúce z týchto ustanovení ústavy a dohovoru treba považovať za súčasť čl. 17 ústavy, resp. čl. 5 dohovoru.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. marca 2023

Luboš Szigeti
predseda senátu